

ТАЪРИХИ ДИНҲО

Душанбе-2014

**Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи
академик А. М. Баҳоваддинов**

Шӯъбаи таърих ва фалсафаи дин

ТАЪРИХИ ДИНҲО

**Мухаррири масъул: доктори
илмҳои фалсафа, профессор
А.А. Шамолов**

**Нашриёти «Дониш»
Душанбе - 2014**

**ББК-
М-**

Бо қарори Шӯрои Олимони Институди фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. М. Баҳоваддинови АИ ҚТ № аз _____, ба ҷоп тавсия шудааст.

Китобе, ки дар даст доред, аз тарафи ходимони илмии Шӯъбаи таърих ва фалсафаи дини Институди фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. М. Баҳоваддинови АИ ҚТ навишта шудааст: **Боби I, II, III, IV, V – Абдуллозода Ш., бо такмил ва таҳрири шогирдон: Муқаддима, §3.6, 3.7-и боби IV; охирсухан – Мирзоев Ғ.; §1-и боби I – Зокиров Н.; боби III – Виркан М.; §2-и боби I, §5.1-и боби II – Шоев З.; §1.7-и боби I – Виркан М.**

Муқарриз:

Ҷопи компютерӣ: Виркан Музаффарпур

Таърихи динҳо. Душанбе: «Дониш», 2014. -363с.

Китоби мазкур ба масъалаҳои таърихи пайдоиш, **рушду такомул** ва таҳаввули динҳо бахшида шудааст. Дар он дар асоси дастовардҳои **пажӯҳишҳои** навин ва адабиётҳои тоза ба қадри имкон доир ба **усули эътиқод ва таълимоти** ҳама динҳои маъмул ва шохаву равияҳои онҳо, инчунин маросимҳои мазҳабӣ маълумоти муфассал дода шудааст. Услуби таҳқиқотии таълифи китобро объективияти илмӣ ташкил медиҳад. Он барои доираи васеи хоҳишмандон, устодону донишҷӯёни донишкадаву донишгоҳҳо, аспирантону унвонҷӯён пешбинӣ шудааст.

ISBN _____

МУНДАРИЧА

ПЕШГУФТОР.....6

МУҚАДДИМА.....9

БОБИ АВВАЛ. ПАЙДОИШИ ДИН ВА ШАКЛҲОИ ИБТИДОИИ ОН.....14

- §1. Динҳои табиӣ ва ибтидоӣ.....
- §2. Оини меҳрпарастӣ (митраизм).....
- §3. Дини мисриёни қадим.....
- §4. Дини бобулиёни қадим.....
- §5. Дини юнониёни қадим.....
- §6. Дини римиёни қадим.....
- §7. Дини славянҳои қадим.....

БОБИ ДУЮМ. ДИНҲОИ ҲИНДУ ОРИЁӢ.....62

БАХШИ 1. ДИНУ ОИНҲОИ ЭРОНИ БОСТОН..... 62

- §1. Дину оинҳои бостони ориёӣ-эронӣ.....
- §2. Дини зардуштия.....
- §3. Таълимоти мазҳабӣ ва фалсафии Зардушт.....
- §4. Маросими зардуштия.....
- §5. Дини монавия.....
- §6. Дини маздакия.....

БАХШИ 2. ДИНҲОИ ҲИНДУСТОН

- §1. Дини ҳиндуия.....
- §2. Таҳаввули ҳиндуия.....
- §3. Дини чайния (чайнизм).....
- §4. Дини сикхия.....
- §5. Дини буддоия.....
- 5.1. Пайдоиш ва таҳаввулоти мазҳабӣ.....

5.2. Асоси таълимот ва фалсафаи буддой.....

**БОБИ СЕЮМ. ДИНҲОИ ЧИНӢ ВА ХОВАРИ
ДУР.....144**

- §1. Дини чиниён ва мазҳаби дао (даосизм).....145
- §2. Таълимоти фалсафӣ-диниي Конфутси.....157
- §3. Дини синтоия.....164

БОБИ ЧОРУМ. ДИНҲОИ СОМӢ.....172

- §1. Дини яҳудия.....
- §2. Дини насронӣ (христианӣ).....
 - 2.1. Пайдоиши дини насронӣ.....
 - 2.2. Асоси таълимот.....
 - 2.3. Таҳаввулоти мазҳабӣ.....
 - 2.4. Фалсафи масеҳӣ.....
- §3. Дини ислом
 - 3.1. Пайдоиш ва густариш.....
 - 3.2. Сарчашмаҳои ислом.....
 - 3.3. Асоси таълимот.....
 - 3.4. Шариати исломӣ.....
 - 3.5. Таҳаввулоти андешаҳои каломиву фалсафӣ
 - 3.6. Таҳаввулоти шуури мазҳабию сиёсӣ.....
 - 3.7. Ҳаракатҳои мазҳабию сиёсии исломӣ дар Давраи Нав...
 - 3.8. Исломи муосир.....

**БОБИ ПАНҶУМ. ДИНҲОИ ҒАЙРИСУННАТИИ
МУОСИР.....332**

- §1. Дини баҳоия (баҳоизм).....
- §2. «Чамъияти байналмиллалии Шуури Кришна».....
- §3. «Калисои иттиҳод»-и Сан Мён Мун
- §4. Дини саентология.....

ХУЛОСА.....348